

1. Küsitav sündis Tallinnas 1836. 14-aastaselt saadeti poiss Peterburi. Bernardi firma muusikaäris töötades õppis selgeks noodigraveerija ameti, mis sidus teda nootide väljaandmisega kogu eluks. 1861. aastast alustas nootide kirjastamist enda ettevõttes. 1863 kohtus noore Tšaikovskiga. Kohe esimestest kohtumistest mõistis kirjastaja alles algaja helilooja talendi ulatust ning sõlmis tollal täiesti tundmatu Tšaikovskiga lepingu kõigi tema teoste kirjastamiseks. Nii ongi põhiosa Tšaikovski loomingust andnud välja küsitava poolt. 1918 kirjastus natsionaliseeriti. Kirjastuse baasil moodustati 1930 kirjastus Muzgiz ja 1964 juba kirjastus Muzõka. **Kes on see eestlane, kes kinkis maailmale Tšaikovski?**

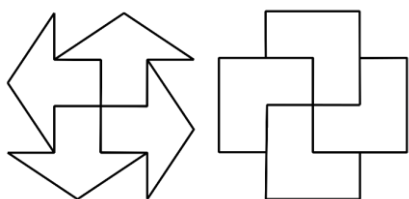
2. Küsitav religioon rajati 19. sajandil Iraanis Mirzá Husayn-ʻAlí (1817-1892) poolt. Tegemist on iseseiseva monoteistliku religiooniga, mille kogudusse kuulub ligikaudu viis miljonit inimest kogu maailmas, kes usuvad, et maailma peamiste religioonide rajajad, sh Krišna, Buddha, Zarathustra, Aabraham, Mooses, Jeesus, Muhamed ja viimasena Mirzá Husayn-ʻAlí ise, on ühe ja sama Jumala poolt saadetud jumalikud õpetajad, et harida inimkonda selle arengutasemele vastavate õpetuste ja seadustega. Mirzá Husayn-ʻAlí pühamu (matmispaik) Karmeli mäel Haifas ja pühamu Akko

(Acre) lähedal on usklike jaoks kaks kõige pühamat paika. **Mis usuga on tegemist?**

3. Nimetage seriaali peategelane, kellele andis keha Michu Meszaros ja hääle Paul Fusco? Seriaali toodeti NBC poolt aastatel 1986 – 1990. Seriaali on näidatud ka Eestis.

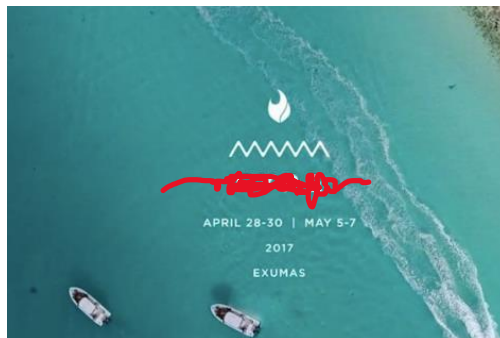
4. Mis nime kannab Soome mütoloogiast pärit elukas, kelle sümboloid on kujutatud?

Tegemist on vetevalitseja või merekoletisega, olles tuntud kui ürgolend ja haigusi esilekutsuv deemon. Osaline ka Kalevalas. Mikael Agricola kirjatöodes kujutatud ka sõjajumalana. Sama nimega on Soome allveelaev II MS-s, üks õllesort, folk *metal* bänd jne

5. Kihnust veidi suurem, 21-ruutkilomeetrine saar Läänemeres Kotka ja Kohtla-Järve vahel, 180 km Peterburist, 35 km Soome ja 55 km Eesti rannikust. Ajalooliselt asustatud soomlastega, olnud Rootsi kuningriigi ja Venemaa tsaaririigi Soome suurvürstiriigi koosseisus. Saar okupeeriti Talvesõjas ning jäi II maailmasõja lõppedes Venemaale. 2019 suvel sai meedikajastust seoses Venemaa rajatud kopteribaasiga. **Mis saar?**

6. Tegemist on lähiajaloo ühe suurima pettusega. Nüüdseks juba kurikuulus kolmepäevane luksuslik muusikafestival pidi toimuma 2017 aastal, kolmel päeval, aprillis ja mais Bahama Exuma saarekesel. Pilethinna sees oli lisaks esinejatele gurmeetoit ja ööbimised luksuslikes bangalotes või kuppeltelkides. Üritust reklaamisid sotsiaalmeedias paljud kuulsused. Ent kui inimesed saarele kohale jõudsid, ei näinud mitte miski välja selline, nagu reklaamides oli lubatud. Tegelikuses ei olnud luksusest jälgegi, esinejad loobusid, sest lubatud tingimusi ei täidetud. Festivali korraldaja Billy McFarland mõisteti kuueks aastaks vangi. Ühtlasi seisab ta silmitsi 26 miljoni dollari suuruse konfiskeerimiskorraldusega. 2019 valmis läbikukkunud festivalist Netflixi dokumentaalfilm. **Kuidas oli selle fiaskoga lõppenud festivali nimi?**

7. Käesoleval aasta 19. mail said Põhja päästkeskuse päästjad väljakutse Tallinnas Astangule, kus metsatukas asuvast koopast tuli suitsu. Põhja päästkeskuse pressiesindaja sõnul põles koopas teatud kivim, millel on omadus hapnikuga kokku puutudes süttida. **Mis kivim?** Küsitav kivim on tumepruun orgaanilise ainega segunenud ja kõvastunud savikivim, mis kuulub põlevkivide hulka. Küsitavast kivimist on lühikest aega peale II Maailmasõda Sillamäel ka uraani toodetud. Vastuseks sobib ka kivimi rahvapärane nimi.

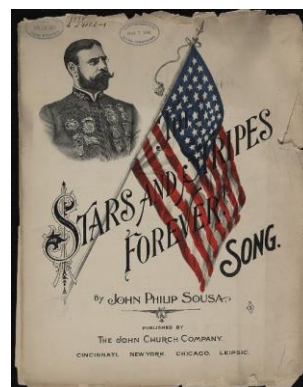
8. See riik on Euroopas harukordne, sest ei kuude ega nädalapäevade nimed ei pärine Kreeka või Norra traditsioonist, vaid on läbinisti omakeelsed. Näiteks aprillikuu on nimetatud tuvi, mai käo ning juuni kase järgi. Nädalapäevad on aga nimetatud ühest seitsmeni numbrite järgi. **Mis riik?**

9. Selle filmi (1968) ühe meeldejäävama rolli tegi 28-aastane näitlejatar Svetlana Svetlitšnaja. Episoodilises stseenis mängis ta saatuslikku ja ahvatlevat võrgutajat Anna Sergejevna. Kuigi roll oli väike, saabus just selle osatäitmisega talle suur kuulsus. Eeskätt on see seotud asjaoluga, et Svetlitšnaja mängitud filmilõiku peetakse esimeseks poolerootiliseks stseeniks nõukogude filmikunstis. Svetlitšnaja on läinud jäädavalt nõukogude filmikunsti ajalukku näitlejannana, kes

esimesena näitas kinolinal striptiisi. **Mis film?**

10. Kuulete patriootlikku marssi "The Stars and Stripes Forever" mille heliloojaks on John Philip Sousa. Ameerika Ühendriikide Kongressi otsusega 1987. aastast on tegemist riigi ametliku rahvusliku marsiga. Ajalooliselt on seda marssi mängitud teatud puhkudel ka teatri- ja tsirkuseetenduste ajal, millest on tulnud marsile ka teine nimi "the Disaster March" (Katastroofi marss). **Mis puhkudel mängiti seda marssi teatris või tsirkuses?**

11. Küsitav sündis Võrus 1962 aastal. Figureeris 80-date keskel ja lõpu poole „Püssirohukeldris“ nime all Hevi. Lõpetas 1994. aastal Tartu Ülikooli kaugõppes ajaloo eriala. Töötanud välisministeeriumis erinevatel ametikohtadel sh poliitikadiplomaadi ja asejuhina esindustes Riias, New Yorgis ja Kiievis. Kuulus MTÜ Eesti Vabaerakonna algatusrühma, oli selle liige kuid lahkus selle aasta alguses erakonnast. Eesti Kirjanike Liidu liige 2018. Teosed: „Mullivabalt. Eesti meesametnike salaelust“ (2015); proosakogu „Võimalik missioon. Märkmeid Ukrainast“ (2016); kirjanduslik reportaaž „Kas saab vaikust!? Minu aasta meesõpetajana“ (2018). **Kes?**

12. Mis sümbol?

13. Mis spordiala? Esimesed selle ala üleriigilised võistlused Eestis peeti 8. septembril 1929 Kadriorus. Spordiliit loodi siiski alles 2003 ja alates 2010 Eesti Olümpiakomitee liige. Spordiala kasvas välja kutsetegevusest. Hetkel tegeleb Eestis aktiivselt üle kaheksakümne inimese, kelle seas on nii mehi, naisi, noormehi ja tütarlapsi. Aktiivsed treeninggrupid tegutsevad Järvamaal, Pärnumaal, Võrumaal, Jõgevamaal, Valgamaal ja Tallinnas. Pildil 2013 aastal Lõuna-Koreas ala Maailmameistrivõistlustel hõbemedali võitnud võistkond. Lisan mõne ala slänginime „Konks“, sada, 4 x 100.

14. Valge õrna punaka varjundiga kergmetall (83), temast väiksema soojus juhtivusega on ainult elavhõbe. Kuigi seda leidub looduses ka ehedal kujul ja maagina, saadakse teda enamasti plii ja vasemetallurgia kõrval produktina. Üks väheseid metalle, mis tahkestumisel paisub Kasutatakse madala sulamistemperatuuriga sulamites, kosmeetikas (pärliefekti andmiseks), värvides, meditsiinis, tulekustutites, elektripliidi kaitsmetes. **Mis metall?**

15. Palju kära tekitanud „Vanamehe film“ on kindlasti vaadatud. **Küsimus on lihtne: kes annab hääle Vanamehele ja kes teeb filmis lehma häält?**

16. Kes on see eesti poliitik (22.11.1964, Haapsalu), kes on ka tunnustatud organist? 2018 aastal lõpetas Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, saades kunstide magistridiplomi muusika interpretatsiooni õppekava läbimise eest. On Nõmme Lunastaja kiriku organist. 2009. aastast OÜ Eling, nõukogu liige. Alates 2011. aastast Riigikogu liige. 2003 Valgetähe IV klassi teenetemärk.

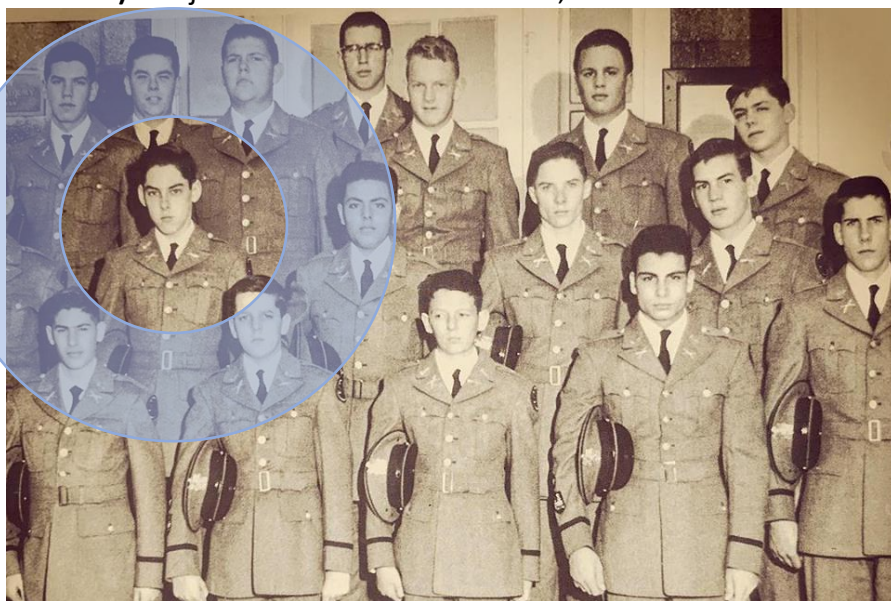
17. Üks Euroopa Liidu ametlikest keeltest ei olnud kuni 2009. aastani riigikeel riigis, kus teda kõige rohkem emakeelena räägitakse. Esimene katse riigi keel riigikeeleks teha kukkus 2005. aastal parlamendis läbi, see õnnestus alles 2009. Sellest hoolimata oli ta EL ametlik keel juba varem tänu riigikeele staatusele samuti EL-i kuuluvas naaberriigis. Mis keel?

18. 2019. aasta Stanley Cup MVP. Varasemalt kahekordne maailmameister. Esindanud ka klubisid: Colorado Avalanche, Magnitogorski Metallurg, Buffalo Sabres. Kes?

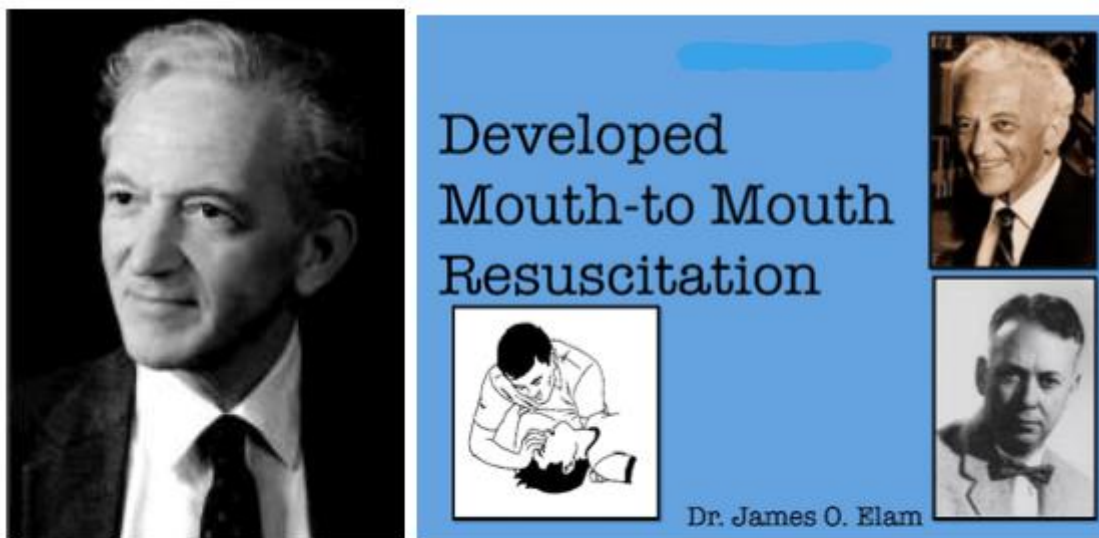

19. Mis on pildil oleva mänguasja nimi? Tõlkes tähendab: mõök ja pall.

20. Kes on pildil märgitud Stauntoni Sõjakooli (Staunton Military Academy) kadett (sündinud 1948 – surnud 2004)? Sõjaväelast temast ei saanud, kuid muusikamaailmas saavutas legendi staatuse. Helinäide reedaks ta kohe. Muusikute seas üks väheseid konservatiive ja vabariiklaste toetajaid.

21. Kes on see Austria anesthesioloog, keda peetakse kaasaegse kardiopulmonaalse elustamise (CPR) „isaks“? Juurutas koos dr. James Elam'iga ABC järjekorra (hingamisteed, hingamine ja kaudne südamemassaaž), pea kuklasse painutamine ja alalõua tõste, sust-suhu hingamismeetodi.

22. Mis rattafirma? Firma asutaja Mike Kluge, 1992 aasta maailmameister *cyclo-crossis*, alustas rataste tootmist 1992 aastal Saksamaal Cloppenburgis. Näete tootja vanemat ja uuemat logo.

23. Käesoleva aasta augustis toimus Mooste Folgikojas Märt-Mattis Lille muusikalise lavateose esmaettekanne, mille lavastaja on Tarmo Tagamets. Lavastuses osalesid pärimusmuusikud Mari Kalkun ja Meelika Hainsoo, näitlejad Agu Trolla, Lauuli Ostar, Sten Karpov ning Eesti Filharmoonia Kammerkoor, löökpillimängijad Madis Metsmart ja Petri Piiparinen Kaspars Putninši juhatusel. Lives kõlavale muusikale sekundeeris etendusele ettevalmistatud muusika Riikliku Sümfooniaorkestri poolt. **Kuidas oli selle muusikalise lavateose nimi või millele oli lavateos pühendatud?** Kaasaegset ja arhailist maailma ühendav muusikalavastus on eepiline lugu maailma loomisest, kus tegevuse keskmeks on ...

24. Eesti 100. sünnipäevaks valminud monumentaalteos mängufilm „Tõde ja õigus“ kestab kaks tundi ja 45 minutit. Võtetel tegi kaasa 102 nimelist näitlejat, peale nende taustanäitlejad massistseenides. **Keda kehastasid filmis Alo „Kemmi“, Sulo „Ehe“ ja Nancy „Keeris“?**

25. Teise Buuri sõja ajal 1899. aastal, kus buurid kaitsesid raevukalt oma iseseisvust Suurbritannia ja Iirimaa Ühendkuningriigi imperialistide eest, saavutas sõjakangelase maine nooruke Winston Churchill. Ta langes vangi kui buuridel õnnestus vallutada soomusrong, millest nooruke Churchill välja urgitseti. Rong kandis nime Karvane Mary (Hairy Mary), mis oli tuletatud rongi kentsakast väljanägemisest, mis oli aga äärmiselt vajalik. **Miks kandis rong sellist nime?** Ka paarkümmend aastat hiljem Eesti Vabadussõjas kasutatud soomusronge oleks võinud nimetada pigem „liivarongideks“.

26. Lõpetas 2010. aastal Tartu Kunstigümnaasiumi ja 2015. aastal TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia etenduskunste osakonna teatrikunsti õppekava näitleja erialal. Töötab alates 2014. aastast teatris Must Kast. Mänginud teleseriaalides „Vabad mehed“, „Siberi võmm“, „Kättemaksukontor“, „Heeringas Veenuse ölal“ jne **Kes?**

27. Donald Trump suutis välja vihastada taanlased, soovides USA-le osta Gröönimaad. USA on varemgi ostnud endale territooriumit juurde. Näiteks prantslastelt Louisiana (1803) ja venelastelt Alaska (1867). Viimase ostu tegi USA 1917. aastal kui ostis endale Neitsisaared (USA Neitsisaared), mis on üks viiest USA ülemere territooriumist. **Mis riigi käest USA Neitsisaared ostis?**

28. Pildil näete Islandi ühte kuulsamat turismiattraksiooni. Tundub, nagu oleksite sattunud vana tumeda kindluse varemetesse, millest tuleneb ka koha islandikeelne nimi. Tegelikult on

tegemist looduslike laavaformatsioonidega, mis on tekkinud vana laavatiigi kadumisega. **Kuidas on selle koha nimi?** Vihjeks, et sama nime kannab tuntud norra black metal bänd.

29. Mis puust arvatavasti valmistati Trooja hobune? Kasvab Kesk- ja Ida-Euroopas, Türgi põhjarannikul, Taga-Kaukaasias ja Kaspia mere lõunarannikul. Eestis on ta tavaline. Külmakindel ja noores eas talub hästi varju. Seevastu mulla suhtes on ta nõudlik, eelistades viljakaid, niiskeid ja huumusrikkaid liivsavimuldadeid. Perekonda kuulub ligi 200 liiki, Euroopas kasvab neist umbes 30. Puit on kollakas või punakas See on hinnatud sitkuse, painduvuse ja vastupidavuse tõttu. Selle tihedus on 630–700 kg/m³. Kasutatakse parketi, vineeri, mööbli ja muusikariistade tootmiseks. Rahvakultuuris valmistati tugevast, aga libedast puidust reejalaste taldu. Tehti kangasugade piisid, tuulamissarjade põhju, hõvli pakke, kirveste ja haamrite varsi ning veski hammasrataste hambaid.

30. Milline eesti nimi sobib järgnevasse loetellu? Miikka Anttila, Carlos Del Barrio, Daniel Elena, Janne Ferm, Ola Fløene, Nicolas Gilsoul, Julien Ingrassia, Anders Jaeger-Amland, John Kennaed, Jarmo Lehtinen, Sebastian Marshall, Scott Martin, Paul Nagle, Simone Scattolin.

31. Mis on pildil?

32. Milliseid kahte tegevust, mida sooritatakse üheskoos, tuntakse mõiste *plogging* all?
Tegevus sai alguse Rootsist 2016 aastal (rootsi k *plocka upp*). Tegevuse ajendiks on üha süvenev mure ümbritseva keskkonna pärast.

33. Nimetage Aafrika riik (945 087 km², rahvaarv 45 miljonit), millel on ühine piir 8 riigiga?
Neist seitsme riigiga on ka veepiir, mille hulka ei arvesta jõgesid ja ookeani. Neist seitsmest kolmega on veepiiri tunduvalt rohkem, kui maismaapiiri.

34. Pildil on Norra rahvuslill(taim). Kasvab valgusrikastel nõmmedel, palumetsades ja rabades Euroopas ja Väike-Aasias. Ta on sisse viidud Uus-Meremaale, kus on muutunud ohtlikuks võõrliigiks, sest on hakanud kõrvale tõrjuma pärismaiseid taimi. Kasutatakse ravimtaimena ning temast valmistatud tee on rahustav ja undsoodustava toimega. Samuti aitab reuma korral ning neeru- ja sapikividest vabanemiseks. On väga hea meetaim ja keskajal kasutati taime õllepruulimisel. **Mis taim?**

35. See väga C-vitamiinirohke vili on pärit Kesk-ja Lõuna-Ameerikast. Kasvatatakse Kesk-ja Lõuna-Ameerikas, kuid veel viljeletakse sellistes Kagu-Aasia riikides nagu Taiwan, Vietnam, Tai, Filipiinid, Sri Lanka, Malaisia. Samuti kasvatatakse seda Iisraelis, Põhja-Austraalias ja Lõuna-Hiinas. Sel eksootilisel iludusel on põnev kuju ja tumepunast või kollast värvi koor on kaetud justkui soomustega. Magus, valge või roosa mustatäpiline krõmpsuv viljaliha meenutab oma tekstuurilt kiivit ja maitset veidi melonit. Viljaliha sisaldab lükopeeni, looduslikku antioksüdanti, mis aitab võidelda vähi, südamehaiguste vastu ja alandab vererõhku. Viljast valmistatakse mahla ja veini või kasutatakse kokteilides. **Mis taim?**

36. Kes? Kunstniku (1940 – 2014) pildid kujutavad tontlikke stseene inimeste ja masinate hübriididega, mis mõjutasid tervet põlvkonda režissööre ja tätoveerimiskunsti. 1973. aastal kasutas Emerson, Lake and Palmer tema masinasse suletud pealuud oma albumi "Brain Salad Surgery" kaanepildil. Hilisemalt on tema pilte kasutanud paljud ansamblid. Hollywoodis töötades osales filmide "Species", "Poltergeist II", "Düün" ja "Tulnukas" loomises, neist viimase eest pälvis ta 1979. aastal eriefektide Oscari.

37. Mis riik? Riigi pealinna kaunistab 150 meetri kõrgune iseseisvussammas „Ingel“ (ülemine parempoolne pilt). Sammas avati 1910 riigi sajandal sünnipäeval. Hiljem lisandus samba jalamile sõjamausoleum (1925). Sammas on saanud tõsiselt kannatada 1957 ja 1985 aasta maavärinates.

38. Lasteraamatute „Nukkude teater“, „Võlur taskust“ ja „Eimiski“ autor on tänaseks laiemalt tuntud teleseriaalide stsenaaristina. Muuhulgas on tema nimi selles rollis figureerinud „Ohtliku lennu“, „Tuulepealse maa“ ja „Kättemaksukontori“ tiitrites. Kes?

39. Mis lipp on pildil? Kuigi lipp loodi juba 1885, siis rahvusvahelise tunnustuse sai 1952. Horisontaalsed triibud sümboliseerivad maailma rahvaid ja vertikaalsed maailma rahu. Värvide arv ja värvid on tuletatud lipu alla koondunute põhimõtetest.

40. Isegi metalmaailmas juhtub igasuguseid arusaamatuid veidrusi. Kõikide jaoks on üheks selliseks pildil olev bänd. Tegemist on Jaapani kawaii-popi ja heavy metal ansambliga, mis sai alguse 2010. aastal. Ansambel koosnes algselt kolmest teismelisest neist. Omanäoline trio avaldas muljet ka Lady Gagale, kes kutsus neid esinema ka oma tuurile "Born This Way". Pärast seda hakkas avalikkus kolme noore laulja vastu veel enam huvi tundma. Käesoleval ajal on ansambel kaheliikmeline ja esinenud kõigil suurematel metal festivalidel. Jaapanis ollakse ebajumalate staatuses. Mis on ansambli nimi? Pakume kuulamiseks lugu „Gimme chocolate!!“

VASTUSED

1. Peeter Jürgenson (VS)
2. Bahai usk (VS)
3. ALF (VS)
4. Iku-Turso, Turisas, Tursas, Meriturso (VS)
5. Suursaar, Hogland/Gogland (HV)
6. Fyre Festival (VS)
7. Diktüoneema e konnatahvel (VS)
8. Leedu (KK)
9. Briljantkäsi (KK)
10. Evakuatsiooni ajal, et inimestel oleks lihtsam välja marssida (VS)
11. Kuido Merits (Wido Moritz) (MK)
12. Pitka luurevõistlus (VS)
13. Tuletõrjesport (MK)
14. Vismut (Bi) (MK)
15. Mikk Mägi ja Märt Avandi TP)
16. Aivar Sõerd (TP)
17. Rootsi (HV)
18. Ryan O'Reilly (KK)
19. Kendama-Jaapani rahvuslik mänguasi (TP)
20. Johnny Ramone (John William Cummings) (VS)
21. Peter Safar (1924 – 2003) (TP)
22. Focus (TP)
23. Suitsusaunasümfoonia (VS)
24. Hobused (VS)
25. rong oli kaetud kanepikõitega (VS)
26. Kristjan Lüüs (VS)
27. Taani (KK)
28. Dimmuborgir, Dimmu Borgir (VS)
29. Vaher (VP)
30. Martin Järveoja (HV)
31. Kroonlinn, Kotlini saar (VS)
32. Jooksmine/kõndimine ja prügi üles korjamine. Sai alguse Rootsist 2016. (TP)
33. Tansania Ühendvabariik (VS)
34. Harilik kanarbik (Calluna vulgaris) (VP)
35. Draakonivili e pitaja (VP)
36. Hans Rudolf Giger (VS)
37. Mehhiko (VS)
38. Mihkel Ulman (HV)
39. Budistide lipp (VS)
40. Babymetal (VS)

Mängu tegi **CREMEX**: Koit Kärssin, Tiit Piiskoppel, Mati Käo, Valmar Põldpaju, Viljar Schmidt.